

SKÅNE HAR FÅ KÄNDA OCH POPULÄRA POLITIKER

SÖREN HOLMBERG

SOM-institutet har två gånger studerat hur kända och uppskattade olika lokal- och regionalpolitiker är i Skåne. Sammanlagt har ett tjugotal politiker ingått i undersökningarna. Den första gjordes 2001 och byggde på ett medborgarurval från tio kommuner i sydvästra Skåne. Den andra genomfördes hösten 2004 och omfattade denna gång hela Skåne. Skånestudierna har gjorts med hjälp av en undersökningsteknik som utvecklats av SOM-institutet i samband med de numera årliga mätningarna av tillståndet i Västra Götalandsregionen. Ett antal ledande politiker väljs ut och vi frågar svarspersonerna om de känner till dem. Svars personer som uppger att de känner till en viss politiker ombeds därefter att gradera hur mycket de uppskattar den aktuella politikern på en ogillar-gillarskala mellan -5 till +5. Resultaten multipliceras med tio i alla tabellredovisningar för att slippa decimaler. Vi får därför en popularitetsskala mellan -50 (ogillar max) till +50 (gillar max).

Endast två av de undersökta skånepolitikerna visade sig vara någorlunda välkända med kännedomssiffror över femtio procent. Ilmar Reepalu (s) var känd av 64 procent i studien 2001. Carl Herslow (Skånes väl) uppnådde 56 procent. Övriga politiker hamnade på klart lägre siffror kring 10-20 procent med undantag för Carl Sonesson (m) som trots allt var känd av 43 procent av sydvästskåningarna 2001. Mest kända bland de skånska regionpolitikerna 2004 var Uno Aldegren (s) och Jerker Swanstein (m) med kännedomstal på blygsamma 27 respektive 22 procent. En viss tröst kan det kanske vara att regionpolitikerna i Västra Götaland är lika okända. Mest känd i den västsvenska studien 2004 var Roland Andersson (s) med lika låga 27 procent. Genomsnittligt nådde regionpolitikerna i Västra Götaland en kännedomssiffra på 14 procent. Skåne var något bättre med 16 procent.

Tabell 1 Kännedom om ledande politiker i Skåne 2001 och 2004 (procent)

Politiker (parti)	Andel bland samtliga		Andel bland egna partiets sympatisörer	
	2001	2004	2001	2004
Ilmar Reepalu (s)	64		62	
Carl P Herslow (Skånes väl)	56		-	
Carl Sonesson (m)	43		50	
Uno Aldegren (s)		27		29
Jerker Swanstein (m)		22		28
Per-Ingvar Magnusson (Skånes väl)	17		-	
Pia Kinhult (m)		16		21
Bo Thunell (mp)	16		20	
Christine Axelsson (s)		16		18
Sven-Erik Bergkvist (s)	16		17	
Marita Sander-Schale (fp)	16	13	13	15
Ingrid Lennerwald (s)		15		17
Per-Ingvar Johnson (c)	14		29	
Berit Wirödal (kd)	14	14	14	24
Ann-Mari Campbell (v)	14		19	
Vilmer Andersen (v)		14		13
Katarina Erlingson (c)		12		17
Anders Lindeberg (mp)		12		11

Kommentar: Resultaten för 2001 gäller för 10 kommuner i sydvästra Skåne. Resultaten för 2004 gäller för hela Region Skåne. Se vidare tabell 3 och 4.

Tabell 2 Populära och mindre populära politiker i Skåne 2001 och 2004 (medeltal)

Politiker (parti)	Andel bland samtliga		Andel bland egna partiets sympatisörer	
	2001	2004	2001	2004
Ilmar Reepalu (s)	+0		+11	
Carl P Herslow (Skånes väl)	-28		-	
Carl Sonesson (m)	-10		-1	
Uno Aldegren (s)		-6		+4
Jerker Swanstein (m)		-7		-1
Per-Ingvar Magnusson (Skånes väl)	-7		-	
Pia Kinhult (m)		+0		+6
Bo Thunell (mp)	-1		+1	
Christine Axelsson (s)		+0		+3
Sven-Erik Bergkvist (s)	+3		+8	
Marita Sander-Schale (fp)	+0	+0	+3	+8
Ingrid Lennerwald (s)		+0		+5
Per-Ingvar Johnson (c)	-1		+8	
Berit Wirödal (kd)	+0	+0	+5	+12
Ann-Mari Campbell (v)	+0		+8	
Vilmer Andersen (v)		-3		+7
Katarina Erlingson (c)		+0		+13
Anders Lindeberg (mp)		-1		-1

Kommentar: Resultaten för 2001 gäller för 10 kommuner i sydvästra Skåne. Resultaten för 2004 gäller för hela Region Skåne. Se vidare tabell 3 och 4.

Tabell 3 Kännedom om ledande politiker i Västra Götaland (procent)

politiker (parti)	andel bland samtliga					andel bland egna partiets sympatisörer								
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Göran Johansson (s)	67	-	-	-	-	-	-	70	-	-	-	-	-	-
Cecilia Widegren (m)	13	36	48	43	41	-	-	13	40	46	48	49	-	-
Roland Andersson (s)	19	23	32	30	28	30	27	20	30	40	34	29	36	31
Eva Eriksson (fp)	-	20	27	26	25	27	-	-	29	39	32	32	39	-
Rune Lanestrand (svg)	19	21	25	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Annelie Stark (s)	23	24	28	25	22	23	22	26	30	35	26	24	28	25
Bengt Mollstedt (m)	-	-	21	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-
Kent Johansson (c)	-	16	20	18	18	18	16	-	19	34	35	33	36	34
Stig Grauers (m)	-	18	-	-	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-
Hans Aronsson (s)	-	-	16	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	-
Jan Hailberg (m)	15	-	-	-	-	-	-	18	-	-	-	-	-	-
Ursula Johansson (kd)	-	15	-	-	-	-	-	-	15	-	-	-	-	-
Carina Åström (v)	10	12	15	15	14	14	13	12	12	18	16	18	14	19
Monica Selin (kd)	11	-	16	15	13	13	13	11	-	15	14	16	15	8
Lars Bergsten (m)	-	-	-	-	-	13	10	-	-	-	-	-	17	8
Jonas Andersson (fp)	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	10
Susanne Aronsson (svg)	-	-	-	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-	-
Thomas Mellqvist (c)	11	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	-	-
Ingela Bergendahl (s)	-	11	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-
Gunnel Adler (mp)	11	11	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	-
Stefan Kristiansson (mp)	-	-	11	13	11	11	9	-	-	7	17	8	8	8
Einar Hansander (svg)	-	-	-	-	11	11	-	-	-	-	-	-	-	-
Jan Steen (fp)	10	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	-

Kommentar: Resultaten visar andelen svarspersoner som inte kryssar för "personen okänd för mig" och som kryssat för någon grad av sympati på en ogillar-gillarskala. Procentbasen har definierats som samtliga personer som besvarat Väst-SOM-enkäten i Västra Götaland. Partisympatierna har fastställts med hjälp av en fråga om bästa parti.

Tabell 4 Populära och mindre populära politiker i Västra Götaland (medeltal)

politiker (parti)	andel bland samtliga										andel bland egna partiets sympatisörer									
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004						
Göran Johansson (s)	+10	-	-	-	-	-	-	+24	-	-	-	-	-	-						
Cecilia Widegren (m)	+2	+2	-15	-11	-8	-	-	+9	+21	+2	+5	+16	-	-						
Roland Andersson (s)	-3	-3	+2	-2	0	-4	-6	+8	+8	+11	+7	+10	+5	+5						
Eva Eriksson (fp)	-	+6	+5	+4	+5	0	-	-	+20	+17	+17	+9	+5	+5						
Rune Lanestrand (svg)	+2	-2	-3	-4	-3	-6	-6	-	-	-	-	-	-	-						
Annelie Stark (s)	-1	-5	-3	-4	-3	-6	-6	+9	+5	+6	+4	+3	+2	+2						
Bengt Mollstedt (m)	-	-	-1	-	-	-	-	-	-	+8	-	-	-	-						
Kent Johansson (c)	-	+1	-0	-0	+2	-2	-1	-	+21	-0	+9	+19	+7	+7						
Stig Grauers (m)	-	-8	-	-	-	-	-	-	+1	-	-	-	-	-						
Hans Aronsson (s)	-	-	+0	-	-	-	-	-	-	+6	-	-	-	-						
Jan Hallberg (m)	+2	-	-	-	-	-	-	+13	-	-	-	-	-	-						
Ursula Johansson (kd)	-	-2	-	-	-	-	-	-	+5	-	-	-	-	-						
Carina Åström (v)	+3	+0	-0	-0	+2	-1	-1	+6	+3	+6	+3	+11	+8	+8						
Monica Selin (kd)	+3	-	-0	-1	+1	-2	+1	+3	-	0	+4	+6	+5	+5						
Lars Bergsten (m)	-	-	-	-	-	-1	-2	-	-	-	-	-	+4	+4						
Jonas Andersson (fp)	-	-	-	-	-	-	-1	-	-	-	-	-	-	+6						
Susanne Aronsson (svg)	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-						
Thomas Mellqvist (c)	+1	-	-	-	-	-	0	+10	-	-	-	-	-	-						
Ingela Bergendahl (s)	-	+0	-	-	-	-	-	-	+1	-	-	-	-	-						
Gunnel Adler (mp)	+1	+1	-	-	-	-	-	+8	+13	-	-	-	-	-						
Stefan Kristiansson (mp)	-	-	-1	-1	0	-3	-1	-	-	+5	-1	*	*	*						
Einar Hansander (svg)	-	-	-	-	0	-2	-	-	-	-	-	-	-	-						
Jan Steen (fp)	+1	-	-	-	-	-	-	+10	-	-	-	-	-	-						

Kommentar: Resultaten är medelvärden (gångar 10) på en ogillar-gillarskala med värden mellan -5 och +5. Partisympati har definierats på samma sätt som i tabell 3.

Politikernas okändhet understryks av det faktum att det knappast är mer kända på hemmaplan, bland de egna väljarna. Resultaten visar att de allra flesta regionpolitiker i Skåne och Västra Götaland endast är något mer kända bland det egna partiets väljare än bland folk i allmänhet. Skillnaden är i de flesta fall endast några få procentenheter mer kända. Två politiker som 2004 utmärkte sig genom att vara påtagligt mer kända bland de egna väljarna än totalt är Berit Wirödal (kd) i Skåne och Kent Johansson (c) i Västra Götaland. Wirödal var känd bland 24 procent av kd-väljarna mot endast bland 14 procent totalt. Motsvarande siffror för Johansson och centerväljare i Västra Götaland är 34 procent mot 16. Men de utgör undantag. Det vanliga är att hemmaplan inte hjälper upp kännedomssiffrorna mer än några få procentenheter.

De låga kännedomssiffrorna skulle man kunna misstänka innebär att popularitets-siffrorna såg bättre ut. Politikerna är kända av få, men de få som känner till politikerna tycker någorlunda bra om dem. Men så väl är det inte. Popularitets-siffrorna är också dåliga och tenderar snarast att genomsnittligt ligga på den negativa sidan. Ingen skånepolitiker fick ett plusmedeltal 2004. Endast en lyckades hamna på den positiva sidan 2001 – Sven-Erik Bergkvist (s) med +3. I genomsnitt uppnådde Skånes regionpolitiker värdet -1,7 i popularitet 2004; ett föga imponerande resultat. Men, ånyo, ett dåligt resultat som skånepolitikerna delar med regionpolitikerna i Västra Götaland där genomsnittspopulariteten endast var -1,9 i SOM-studien 2004. Mest impopulära regionpolitiker i Skåne 2004 var de mest kända, Uno Aldegren (s) med genomsnittsvärdet -6 och Jerker Swanstein (m) med -7. Så impopulära som Carl Herslow var i studien 2001 är de dock inte. Herslow fick snittvärdet -28, det lägst vi någonsin uppmätt i en SOM-undersökning.

Likheten i resultaten mellan Skåne och Västra Götaland tyder på att vi funnit något som kanske är generaliserbart. Regional politiker är okända därför att regional politik är relativt okänd och i slagskugga av såväl rikspolitiken som lokalpolitiken. Landstingsval är det okända valet. Regionerna är dessutom förhållandevis nya påfund som inte slagit igenom riktigt i det allmänna medvetandet. Men regionpolitikernas svaga popularitets-siffror bland de få människor som känner till dem har förmodligen en annan orsaksbakgrund. Här kan missnöjet med sjukvården och strukturförändringarna spela en roll (Andersson 2006). Man blir inte populär när man inte gör populära saker.

Referenser

- Andersson, Ulrika (2006) "Rör inte vårt akutsjukhus" i Nilsson, Lennart (red) *Nya gränser – Västsverige*. Göteborg: SOM-institutet
- Holmberg, Sören (2002) "Lokalpolitiska kändisar" i Nilsson, Lennart (red) *Flernivådemokrati i förändring*. Göteborg: SOM-institutet
- Holmberg, Sören och Weibull, Lennart, red. (2005) *Lyckan kommer, lyckan går*. Göteborg: SOM-institutet.